

วิธีการปฏิบัติที่เปี่ยมเลิศ Best Practice

โดยการใช้โครงสร้างกระบวนการ SMART MODEL

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการป้องกัน และแก้ปัญหาอาชญาเสพติด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

นางสาวนิลวรรณ ง้อยจันทร์
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนบ้านตะมะของกระอาบ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบเสนอผลงานวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาหาเสพติด ในสถานศึกษา ในระดับประถมศึกษา ของนางสาวนิลวรรณ ง้อยจันทร์ ตำแหน่งครู ยังไม่มีวิทยฐานะ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ ชื่อผลงานที่นำเสนอครั้งนี้คือ วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice โดยการใช้โครงสร้างกระบวนการ SMART MODEL เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการป้องกันและแก้ปัญหาหาเสพติดระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่ใช้ในการดำเนินการในปีการศึกษานี้

ผู้จัดทำขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสวรรค์ รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน รวมถึงบุคลากรในโรงเรียนทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน และให้ข้อมูลต่าง ๆ ในการจัดทำนวัตกรรม จนสำเร็จได้ด้วยดี ข้าพเจ้าหวังอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และเป็นประโยชน์ให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สนใจ อีกทั้งยังใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในการประเมินผลการคัดเลือกผลงานนวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) โดยการใช้โครงสร้างกระบวนการ SMART MODEL เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการป้องกันและแก้ปัญหาหาเสพติดระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑

นางสาวนิลวรรณ ง้อยจันทร์
ตำแหน่ง ครู

สารบัญ

คำนำ	หน้า
สารบัญ	ก
รายงานชื่อผลงาน	๗
๑. ความสำคัญของผลงานหรือนวัตกรรม	๑
๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	๒
๒.๑ วัตถุประสงค์ของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๒
๒.๒ เป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๒
๓. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๒
๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม	๒
๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรม	๓
๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	๔
๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	๕
๖. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	๖
๖.๑ การเผยแพร่	๖

แบบการนำเสนอผลงาน/วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ (สำหรับครูผู้สอน)

ชื่อผลงาน : วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice โดยการใช้โครงสร้างกระบวนการ SMART MODEL

เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการในการป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ชื่อผู้นำเสนอผลงาน : นางสาวนิลวรรณ ง้อยจันทร์

ตำแหน่ง : ครู ยังไม่มีวิทยฐานะ

สังกัด/ โรงเรียน : โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน

สังกัด : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑

๑. ความสำคัญของผลงานนวัตกรรม หรือวิธีปฏิบัติที่นำเสนอ

จัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมองของนักเรียน เป็นสมองที่สร้างสรรค์และมีการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับอารมณ์ สมองเป็นอวัยวะที่สำคัญมากที่สุด โดยปัจจัยในการพัฒนาของสมองประกอบด้วย พันธุกรรม โภชนาการและสิ่งแวดล้อม สมองจะมีพัฒนาการที่สำคัญในการควบคุมและมีผลต่อการเรียนรู้ ความคิด จินตนาการความฉลาด และพัฒนาการทุกด้าน เป็นช่วงเวลาที่สมองส่วนหน้ากำลังพัฒนาอย่างรวดเร็ว และเป็นรากฐานสำคัญสำหรับความสำเร็จในอนาคต EF สำหรับนักเรียน ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions) เป็นทักษะที่สำคัญต่อการเรียนรู้และการใช้ชีวิตของนักเรียน ทักษะเหล่านี้ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ การพัฒนา EF ตั้งแต่วัยเด็กจะช่วยวางรากฐานสำหรับการเรียนรู้ การปรับตัว และการใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในอนาคต

การป้องกันปัญหาเสพติดในสังคมเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์ โดยเฉพาะในวัยประถมศึกษา การเสริมสร้างทักษะการทำงานของสมองส่วนหน้า หรือ EF (Executive Functions) นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก EF เป็นชุดของกระบวนการทางความคิดที่ช่วยให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และหลีกเลี่ยงการกระทำที่เป็นอันตราย เช่น การใช้ยาเสพติด การพัฒนา EF ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นสื่อที่มีพลังในการสอนเรื่องคุณธรรม การควบคุมอารมณ์ และการตัดสินใจ จะช่วยเสริมสร้างพื้นฐานของการป้องกันปัญหาเสพติดในอนาคต

๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

๒.๑ วัตถุประสงค์ของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

- เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน เรียนรู้ที่จะยังคิดก่อนทำ มีความสามารถในการควบคุมตนเองเมื่อต้องเผชิญกับสิ่งล่อลวงหรือแรงกดดันจากเพื่อน ไม่กระทำสิ่งที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมเสี่ยง เช่น การใช้ยาเสพติด

- เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน มีความสามารถในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่ดีและปลอดภัย สามารถแยกแยะได้ระหว่างพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน พร้อมเรียนรู้วิธีการปฏิเสธสิ่งที่ไม่ควรทำ เช่น การหลีกเลี่ยงบุหรี่หรือเหล้า

- เพื่อให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน มีความสามารถในการวางแผนและจัดการกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เรียนรู้วิธีการรับมือกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กับยาเสพติดและหลีกเลี่ยงการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ด้วยการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

๒.๒ เป้าหมายของผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

เชิงปริมาณ

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน จำนวน ๑๐ คน สามารถแสดงความสามารถในการควบคุมอารมณ์และยังคิดในสถานการณ์ที่มีสิ่งล่อลวง ร้อยละ ๘๐
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน จำนวน ๑๐ คน สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งที่ไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่อาจเสี่ยง ร้อยละ ๘๐
- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน จำนวน ๑๐ คน สามารถวางแผนและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันหลังจากฟังนิทาน ร้อยละ ๘๐

เชิงคุณภาพ

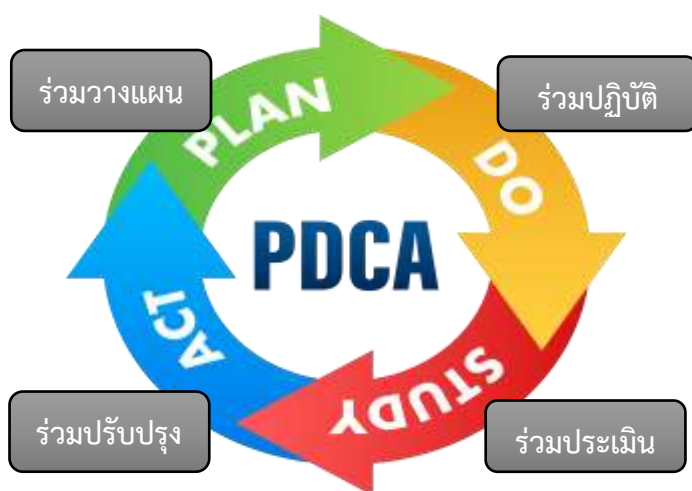
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน จำนวน ๑๐ คน มีทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) ในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติดในชีวิตประจำวัน โดยใช้ SMART Model อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ การออกแบบผลงาน/นวัตกรรม

- (๑) ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๘
- (๒) เขียนแผนส่งเสริมพัฒนาทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
- (๓) สร้างแบบประเมิน
- (๔) นำไปทดลองใช้กับนักเรียน
- (๕) ศึกษาผล เก็บรวบรวมข้อมูล สรุปรายงานผลการดำเนินงาน

กระบวนการ PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ๔ ขั้นตอน (Plan-Do-Check-Act) นำมาใช้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ ๑ Plan วางแผน

- วางแผนใช้สื่อนิทานเพื่อสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เกี่ยวกับผลกระทบของยาเสพติด โดยใช้ EF ในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ

ขั้นตอนที่ ๒ Do ปฏิบัติ

- นำนิทานเข้าสู่ชั้นเรียนและดำเนินกิจกรรมการสอน โดยการอ่านนิทานเกี่ยวกับยาเสพติดและพูดคุยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อกระตุ้นการคิดและตั้งคำถาม

ขั้นตอนที่ ๓ Check ตรวจสอบ

- ตรวจสอบว่าการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ โดยใช้แบบประเมินพฤติกรรมและความเข้าใจเกี่ยวกับยาเสพติด

ขั้นตอนที่ ๔ Act การพัฒนา ปรับปรุง

- หากผลการสอนออกมาดี นำแนวทางการใช้นิทานมาพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทาง Best Practice หากผลลัพธ์ยังไม่เป็นไปตามคาด ควรปรับปรุงวิธีการเล่านิทานหรือสื่อที่ใช้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

๓.๒ ขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรม

“SMART Model” นวัตกรรมการพัฒนาทักษะสมอง EF เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหายาเสพติดในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

S – Self-control : ฝึกหยุด คิด และควบคุมตนเอง

M – Mindfulness : ฝึกสติ รู้เท่าทันอารมณ์

A – Active Learning : เรียนรู้ผ่านการเล่นและลงมือทำ

R – Reasoning : ฝึกคิด วิเคราะห์เหตุ - ผล และเลือกทางที่ปลอดภัย

T – Teamwork : ฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่นและขอความช่วยเหลือ

๑. S – Self-control : ฝึกหยุด คิด และควบคุมตนเอง

การพัฒนาทักษะ EF : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สามารถยังคิด และควบคุมตนเองเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า เมื่อมีการล่อลวงให้ใช้ยาเสพติด โดยการสร้างสถานการณ์จำลอง

๒. Mindfulness (การฝึกสติ รู้เท่าทันอารมณ์)

การพัฒนาทักษะ EF: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีภาวะอารมณ์ตระหนักรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ขณะอย่างตั้งใจ โดยสังเกตความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของตนเองในขณะนั้นด้วยใจที่เป็นกลางโดยการฟัง เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๓. Active Learning (เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ)

การพัฒนาทักษะ EF : นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ลงมือปฏิบัติจริง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๔. R – Reasoning (ฝึกคิด วิเคราะห์เหตุ-ผล และเลือกทางที่ปลอดภัย)

การพัฒนาทักษะ EF: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ฝึกใช้เหตุผล คิดวิเคราะห์สถานการณ์อย่างมีตรรกะ และประเมินความเสี่ยงเพื่อเลือกหนทางที่ปลอดภัยและถูกต้องที่สุดในการแก้ปัญหาเสพติด

๕. Teamwork (การทำงานเป็นทีม)

การพัฒนาทักษะ EF: นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ร่วมมือ ประสานงาน และแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือกันเพื่อบรรลุเป้าหมายเดียวกัน

๖. EF – Executive Functions : (พัฒนาทักษะสมองที่ใช้กำกับตนเอง)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ควบคุมตนเอง คิดอย่างมีเหตุผล และสามารถจัดการสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันได้เหมาะสม

การพัฒนาทุกสถานการณ์โดยใช้ “SMART Model” ซึ่งเป็นโมเดลเฉพาะในการพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยเชื่อมโยงผ่านนิทาน ซึ่งนิทานจะช่วยเพิ่มความสนใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ “SMART Model” สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะ EF ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีความสามารถในการป้องกันปัญหาเสพติดในอนาคต

๔. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

การใช้ “SMART Model” ผ่านกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ EF ช่วยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสามารถในการควบคุมตนเอง การตัดสินใจที่ดี และการวางแผนแก้ไขปัญหในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ สามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึงสถานการณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประโยชน์ของการใช้ “SMART Model” และกิจกรรมต่าง ๆ ในการส่งเสริมทักษะ EF สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในการป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ฝึกหยุด คิด และควบคุมตนเอง ฝึกสติ รู้เท่าทัน

อารมณ์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรียนรู้ผ่านการเล่น ลงมือทำ ผึกคิด วิเคราะห์เหตุ - ผล รู้จักเลือกทางเลือกที่ปลอดภัย ผึกทำงานร่วมกับผู้อื่นและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นได้ รวมถึงพัฒนาทักษะสมองที่ใช้กำกับตนเองได้

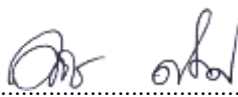
๕. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ผู้บริหารให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมทั้งด้านงบประมาณและให้ขวัญกำลังใจเป็นอย่างดี เพื่อส่งเสริมต่อการพัฒนาทักษะสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้มีพัฒนาการดีขึ้น ครูมีความพร้อมและตั้งใจที่จะนำประสบการณ์การทำงานมาพัฒนาทักษะสมองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้มีการพัฒนาที่ดีขึ้น ครูมีความพร้อมในการจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม ครูให้ความสนใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดี ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ลงมือปฏิบัติจริง สามารถวางแผนเป็นลำดับขั้นตอน คิดวิธีการได้อย่างหลากหลาย และสามารถแก้ไขปัญหาระหว่างการเรียนได้อย่างเหมาะสม

๖. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

- (๑) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์กลุ่ม ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
- (๒) เผยแพร่ผลงานใน Facebook โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน
- (๓) เผยแพร่ผลงานลงใน Facebook ส่วนตัว
- (๔) เผยแพร่ผลงานกับเพื่อนครู หรือบุคคลอื่นที่มีความสนใจ

ลงชื่อ..........ผู้เสนอผลงาน
(นางสาวนิลวรรณ ง้อยจันทร์)
โรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน

ลงชื่อ..........ผู้รับรอง
(นางสาวงามจิตร์ สมงาม)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนสวรรค์
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านตะมะหนองกระจาน

**โรงเรียนบ้านตะบะหยงกระหาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**